

De tocht van de Argonauten

Door Simone Kramer

Iason krijgt zijn opdracht

Er was eens een man, Pelias heette hij, die hevig jaloers was op zijn halfbroer. Het ging hem niet om het geld dat deze bezat, niet om zijn juwelen of zijn paardenstal, nee, het ging hem om macht. Zijn broer Aison regeerde over de stad Iolkos, dat was nu precies wat Pelias ook wilde.

Hij bedacht het ene valse plan na het andere en toen hij eindelijk zijn broer achter slot en grendel had, riep hij zichzelf tot koning uit.

Tevreden nam hij plaats op de troon. Maar zijn goede stemming duurde niet lang. De nieuwbakken vorst begon te tobben. Op de vijfde dag van zijn regering had hij voor alle zekerheid de goden geraadpleegd. Zij hadden hem door een orakel laten weten dat er nog andere familieleden waren die aasden op het koningschap. Het kon dus wel eens spoedig met hem gedaan zijn! Bovendien moest hij volgens het orakel oppassen voor een man met maar één sandaal.

Pelias kon eigenlijk niemand vertrouwen. Hij maakte een lijst van al zijn ooms en neven, liet hen opsporen en bracht hen vervolgens stuk voor stuk om.

De koning had echter zijn neefje Iason over het hoofd gezien.

Ver van Iolkos groeide dit kind op. Zijn moeder was de vrouw van de afgezette koning Aison. Ze was in het paleis blijven wonen en daar had ze haar zoon ter wereld gebracht. Maar omdat ze wel wist dat Pelias al zijn mannelijke familieleden uitmoordde, had ze een list gebruikt. Ze vertelde dat de baby doodgeboren was en liet hem in een lijkstijp naar buiten smokkelen. Op een eenzame plek in de bergen werd de jongen grootgebracht door de kentauro

Cheiron. Dit wezen, half paard half mens, leerde hem boogschieten, klimmen, paardrijden, kortom alles wat hij nodig had om een sterke volwassen man te worden.

Toen Iason achttien jaar was, nam hij afscheid van de kentaur.

Hij ging terug naar zijn moederstad om daar te doen wat hij zich als jongetje al had voorgenomen.

Na een wekenlange, hete tocht door het vlakke land kwam hij bij een rivier die hij moest oversteken. Aan de oever zag hij een klein gerimpeld vrouwtje zitten.

'Wie brengt mij naar de overkant? Help me toch, help!' riep ze telkens weer.

Alle mensen liepen voorbij, behalve Iason. Hij tilde het oude wijfje op en waadde met haar door het water. Echt gemakkelijk ging het niet. Midden in de rivier bleef zijn rechtersandaal in de modder steken, maar hij gunde zich niet de tijd om hem op te vissen. Op de andere oever zette hij zijn vrachtje neer en haastig liep hij verder.

Doordat de vrouw zich had vermomd, kon Iason onmogelijk weten dat ze de godin Hera was, de vrouw van Zeus. Hij wist ook niet dat hij door zijn goede daad een bondgenote had gekregen. Hera, die toch al niet erg op de trouweloze Pelias was gesteld, besloot Iason voortaan te helpen waar het nodig was.

Intussen had Pelias al die jaren ongestoord over Iolkos geregeerd. Op een van de laatste zomerdagen maakte hij nu een wandeling langs de zee. Dromerig keek hij over het water dat net zijn kalme golfslag raakte aan zijn haven, zijn strand, zijn gebied. Maar opeens draaide hij zich om. Achter zich had hij een merkwaardig slepende voetstap gehoord. Toen hij de man zag die vastberaden op hem toekwam, schrok hij. Het was iemand met maar één sandaal!

Weglopen kon niet meer en bovendien was dat Pelias' eer te na. Hij schraapte gewichtig zijn keel en deed een paar stappen naar voren. 'Ik ben de koning!' klonk het over het kiezelstrand. Wie ben jij en wat zoek je hier?'

'Ik zoek u,' was het antwoord. 'Ik ben Iason, de zoon van uw broer Aison, en ik ben hierheen gereisd om koning te zijn in uw plaats.'

Pelias schrok nu nog erger dan eerst. Hoe was het mogelijk! Hij had destijds zijn hele familie uit de weg geruimd en nu stond daar deze neef voor hem.

In zijn verwarring beseft Pelias dat de jaren niet ongemerkt aan hem waren voorbijgegaan dat hij oud was en moe. Dat hij niet meer de kracht had om met deze jonge man een gevecht aan te gaan. Hij moest iets anders verzinnen, en vlug ook! Hij moest ... hij zou ... Koortsachtig dacht de koning na. 'Heb je wel eens van het Gulden Vlies gehoord?' vroeg hij ten slotte.

'Nee,' zei Iason, 'wat is dat?'

Toen vertelde Pelias dat een van Iasons eigen voorvaders ooit bedreigd had zijn zoontje te offeren aan Zeus. Op het moment dat het kind rillend van angst op het altaar lag, kwam er een bok met gouden vleugels langs vliegen. Het jongetje sprong op de rug van het dier en zo ontkwam hij naar het verre land Kolchis, waar hij door de koning vriendelijk werd ontvangen. Ook de goudgeveugelde bok was van harte welkom en toen het dier gestorven was, hing de koning zijn gouden vacht in een heilig bos.

'Die vacht is dus het Gulden Vlies,' besloot Pelias. 'Het wordt in Kolchis sinds jaar en dag vereerd, maar eigenlijk hoort het in Iolkos thuis. Ik ben al oud, ik zie geen kans meer om daar iets aan te doen. Maar jij bent jong en flink. Je kunt de stad een grote dienst bewijzen als je naar Kolchis gaat en het Vlies haalt. Als je ermee terugkomt, kun je hier koning worden.'

Dat kon Pelias makkelijk beloven, want hij had Iason een ongelooflijk gevaarlijke opdracht gegeven. Het lukt hem nooit, dacht hij voldaan. Als hij kans ziet om Kolchis te bereiken, krijgt hij met het leger te doen, en als hij aan de soldaten van de koning weet te ontsnappen, wordt hij zonder enige twijfel gepakt door de draak die het Gulden Vlies bewaakt.

Maar Iason, die inderdaad heel jong en bijzonder flink was, zag absoluut geen leeuwen en beren op de weg, en aan draken dacht hij al helemaal niet. Hij had zijn plannen gauw gemaakt.

Het eerste wat hij deed was bij een scheepswerf een geweldig schip bestellen, het grootste schip dat ooit was gebouwd. De Argo zou het gaan heten. Het vaartuig moest plaats bieden aan vijftig mensen. Het moest veertig roeiriemen hebben, twintig aan elke kant, en een boeg van eikenhout.

Toen de bouw van de Argo op gang was gekomen, begon Iason de bemanning bij elkaar te zoeken. De beste stuurman die hij kon vinden, een kok, timmerlieden die het schip tijdens de lange reis naar Kolchis moesten onderhouden, krachtige roeiers die ook nog uitstekend konden vechten. Uit alle delen van Griekenland kwamen ze samen. Vijftig krachtpatsers die niet

opzagen tegen een beetje gevaar. Sterker nog, ze trappelden van ongeduld om op weg te gaan.

Na zeven lange maanden was de Argo klaar. Zodra het enorme schip te water was gelaten, gingen Iason en zijn mannen aan boord. De tocht van de Argonauten kon beginnen.

Het eiland Lemnos

Er voer een schip over de wijde zee. Veertig riemen gingen in de golven op en neer, onvermoeibaar leken de roeiers van de Argo. Iason, de gezagvoerder, stond met een hand boven de ogen over het water te turen. Ze waren nu al zo lang op reis, het werd tijd om rust te nemen, dacht hij. Kijk, daar was een streep aan de horizon!

'Land in zicht, land in zicht!' Zijn stem schalde over het bovendek en beneden nam de bootman de kreet over. 'Land in zicht! Eén twee, één twee, vlugger!'

Na korte tijd meerde de Argo af bij het eiland Lemnos. De mannen haastten zich van boord, verlangend om te weten wat deze eerste verblijfplaats op hun lange tocht naar Kolchis te bieden had. In groepjes gingen ze op verkenning uit om na een paar uur weer bij elkaar te komen op het strand. Daar brachten ze verslag uit aan Iason, die was achtergebleven.

Er was volop eten en drinken, verzekerden ze hem. 'En er lopen hier een hoop mooie vrouwen rond!' riep een van de timmerlui.

In het geroezemoes dat volgde vroeg Iason: 'En de mannen?'

Dulden de mannen ons wel op hun eiland?'

Er viel een stilte.

'Mannen?' zei bootman Nauplios toen, 'ik heb eerlijk gezegd nergens een man gezien.'

'Ik ook niet, ik ook niet,' mompelden de anderen. Ze keken elkaar aan. Dat was merkwaardig! Op het hele eiland Lemnos was geen man te bekennen. Daar moesten ze meer van weten.

De volgende ochtend gingen Iason en Nauplios samen aan wal. 'Ik ga naar het huis van de koning,' zei Iason, 'kijk jij maar eens of je in het dorp iets te weten kunt komen.'

In het huis van de koning woonde alleen maar een prinses. Met een stralende glimlach kwam ze op haar bezoeker af. 'Welkom edele reiziger, wat brengt u hier?'

Terwijl Iason vertelde van zijn zeereis, luisterde zijn gastvrouw aandachtig toe, maar toen hij haar vroeg waarom er geen mannen op het eiland waren, werd ze vuurrood.

'Eh ... ja eh, u moet weten ... ' De prinses slikte een paar keer en ging met neergeslagen ogen verder. 'Een tijd geleden heb ben wij allemaal ruzie gehad met onze mannen. We waren zo kwaad dat we hen hebben weggestuurd naar een ander eiland.'

Toen Iason na nog wat praten weer buiten stond, zag hij Nauplios aankomen. 'Ik weet het,' zei hij triomfantelijk.

'Ik ook,' antwoordde de bootsman. Zijn stem klonk bedrukt. Terug aan boord vertelde Iason wat de prinses had gezegd. 'En ze heeft ons vanavond allemaal te eten gevraagd,' eindigde hij onder luid gejuich van de bemanning. 'Het wordt een feest met vuurwerk en ...'

'Feest? schreeuwde Nauplios. Al eerder had hij geprobeerd Iason te onderbreken, maar het was hem niet gelukt. Nu sprong hij op een tafel en stampte net zo lang met zijn voet tot het stil was. 'Feest bij die mooie prinses? Weten jullie wat ik gehoord heb van een dienstster in het café? Vorig jaar is hier inderdaad ruzie geweest. De mannen zeiden dat hun vrouwen stonken en de vrouwen pikten dat niet. Ze wilden geen van allen meer met hun man naar bed. Toen zijn die kerels bij hun slavinnen gaan slapen. Ja1 en toen was de vlam in de pan. Maar wat denk je? Die wijven hebben hun mannen niet weggestuurd, ze hebben ze vermoord! Behalve de koning. Die werd door zijn dochter in een roeibootje gezet en afgeduwd, de zee op. De arme man zal het er ook wel niet levend afgebracht hebben.'

De laatste zinnen van de bootsman gingen verloren in het weer aanzwellende gejoel van de Argonauten. 'Feest en vuurwerk en wijn en de rest!' riepen ze. 'Wat kan het ons schelen wat er precies gebeurd is. Die mannen zijn in elk geval niet hier, en die vrouwen, ach, al die vrouwen ... !'

's Avonds was er feest op het hele eiland. Feest en wijn en vuurwerk en de rest. De vrouwen, die het een jaar lang zonder man hadden moeten stellen, ontvingen de grote sterke Argonauten zo hartelijk als het maar kon. Na negen maanden werden er een heleboel kleine Argonautjes geboren. Maar dat hebben de dappere reizigers zelf niet geweten. Zij voeren allang weer verder, op jacht naar het Gulden Vlies.

De bokswedstrijd

Na een moeizame tocht door een zee-engte, die de Hellespont wordt genoemd, kwamen de Argonauten bij een eiland waar ze water en voedsel wilden inslaan.

Op dat eiland heerste een koning die een grote opschepper was. Amykos heette hij. Zodra de man een vreemdeling in het oog kreeg, riep hij: 'Denk eraan, ik ben een zoon van Poseidon, en bovendien de beste bokser ter wereld.'

Het eerste was waar, het tweede was nog nooit bewezen.

Maar kampioen of niet, Amykos was in elk geval bezeten van de bokssport. Iedere man die het eiland bezocht, werd door hem uitgedaagd en wie daar niet op inging werd van de hoogste rots in zee gesmeten.

Op de nadering van de Argo begaf de koning zich naar het strand. Hij zette zijn handen aan zijn mond en schreeuwde: 'Ik ben de zoon van Poseidon. Wat moeten jullie hier?'

'Voorraad innemen,' was het antwoord.

Amykos wachtte ongeduldig tot het schip stillag. Toen de bemanning van boord was gekomen, overzag hij de groep zeelieden en zijn ogen begonnen te glimmen. Hij zwaaide met de bokshandschoenen die hij dag en nacht bij zich droeg. 'Wie van jullie durft het tegen mij op te nemen in de ring? Ik ben de beste bokser ter wereld. Nou, wie?' En omdat hij niet dadelijk antwoord kreeg, voegde hij eraan toe: 'Als niemand zich meldt, wordt er hier geen water ingenomen en geen eten ook!'

Dat konden de Argonauten niet op zich laten zitten. Polydeukes stapte naar voren. Hij was ooit bokskampioen geworden op de Olympische Spelen en als

iemand de uitdaging kon aannemen, was hij het wel. De wedstrijd kon beginnen.

De eilandbewoners kwamen van alle kanten aangesnel. Ze vuurden Amykos om het hardst aan, hoewel ze van tevoren al zeker waren van zijn overwinning. Wie zou hun koning kunnen verslaan? Hun koning met zijn handschoenen van ongelooide leer, bezet met koperen knoppen? Hun koning die de beste bokser ter wereld was en bovendien de zoon van Poseidon!

De Argonauten lieten zich niet onbetuigd. 'Polydeukes!' riepen ze. 'Geef' em ervan langs!'

Hij was ouder en kleiner dan Amykos en hij was de strijd ook voorzichtig begonnen. Hij ontweek de aanstormende koning telkens weer. Pas toen hij de zwakke plekken van zijn tegenstander had ontdekt, begon hij klappen uit te delen.

Het werd een lange ronde. Het publiek wachtte vol spanning wie het eerst tekenen van vermoeidheid zou vertonen, de forse jeugdige koning of de gewezen Olympisch kampioen. Beiden gaven geen krimp, maar op een goed moment brak Polydeukes door de dekking van Amykos met een directe rechtse op zijn neus.

De Argonauten klaptten en schreeuwden luid. De andere toeschouwers hielden de adem in om des te harder te kunnen juichen als hun favoriet zich wreken zou. Maar dat gebeurde niet.

Polydeukes bewerkte het gehavende gezicht van de koning met keiharde hoeken en opstoten. Links, rechts, steeds weer en nog een keer, onophoudelijk troffen zijn vuisten doel. In machteloze woede haalde Amykos uit met zijn linkerarm. Hij miste ... en van dat ogenblik maakte Polydeukes gebruik. Hij plaatste een rechtse hoek op het oor van zijn tegenstander en brak hem zo de schedel.

Amykos' onderdanen waren razend. 'Te wapen, te wapen!' werd er geroepen en binnen de kortste keren was er alweer een gevecht aan de gang. Ditmaal tussen de bevolking van het eiland en alle Argonauten, op Polydeukes na. Hij zat naast het lijk van Amykos uit te rusten.

De mensen van het eiland maakten geen schijn van kans. Ze werden door de dappere reizigers uiteengejaagd en verstopten zich angstig in hun huizen.

De Argonauten roofden al het voedsel dat ze konden vinden. Vaten wijn en slachtvee werden aan boord gehesen, boomgaarden en akkers leeggehaald. Maar daarmee was hun overwinningroes nog niet ten einde.

'Naar het paleis!' schreeuwden de roeiers. Onder aanvoering van hun bootsman stormden ze erop af. Amykos' woning werd van onder tot boven geplunderd. Goud, zilver, vijf volledige boks uitrustingen en twintig rode stieren maakten de Argonauten buit.

De kostbare goederen namen ze mee, maar de stieren werden door Iason ter plekke aan Poseidon geofferd als vergoeding voor het verlies van zijn zoon. Want wie met een schip naar Kolchis reisde, kon de god van de zee maar beter te vriend houden.

Koning Phineus

In een met onkruid overwoekerde paleistuin, ergens aan de noordkust van de Zee van Marmara, zat een oude man op een bank. Zijn hoofd rustte vermoeid tegen de leuning en hoewel de zon al hoog aan de hemel stond, huiverde hij van de kou. Hij trok zijn kleren wat dichter om de stokkerige ledematen en zuchtte diep. Koning Phineus was er slecht aan toe.

Vroeger was dat heel anders geweest. Toen regeerde hij over een groot deel van Thracië en hij deed dat zo uitstekend dat de god Apollo hem een buitengewone gave had geschonken. Phineus kon in de toekomst zien. Hij voorspelde de komst van de Noordenwind en het wegtrekken van de regen, hij voorspelde goede en slechte oogsten, geboorte en dood. Hij wist wat de goden van plan waren, en juist dat werd zijn ondergang. Hij wist te veel. Zeus had niet kunnen verkroppen dat Phineus steeds maar weer geheimen van de Olympos verklapte. Voor straf maakte hij hem stekeblind. Maar dat was nog niet alles.

In het koninklijk paleis huisden nu al jarenlang twee Harpijen. Afschuwelijke heksen, die als grote zwarte kraaien boven de tafel rondvlogen wanneer Phineus aan de maaltijd zat. Zodra hij met onzekere hand een stuk brood naar zijn mond bracht, pikten ze het weg. De rest van het voedsel bevuilden ze met hun uitwerpselen. De arme man had al in geen tijden een fatsoenlijke hap door zijn keel gekregen. Bijna al zijn bedienden waren voor de Harpijen op de loop gegaan en zo sleet de koning eenzaam en verzwakt zijn dagen in de tuin.

Toch had hij nog niet alle hoop verloren. Hij was dan wel zwaar gestraft, maar zijn voorspellende gaven waren hem niet geheel afgenomen. Phineus wist dat er hulp op komst was. Hij wist dat er van overzee vijftig mannen zouden komen die hem konden redden van de hongerdood. Maar wat hij niet wist was dat die hulp hem al bijna had bereikt. Wat zijn blinde ogen niet zagen was de gezagvoerder van de Argo, die met grote stappen op het paleis afliep.

Iason had haast. Zijn schip had al lang en breed in de Zwarte Zee moeten zijn, maar in plaats van verder te gaan naar het oosten hadden ze de afgelopen dagen alleen maar wat op en neer gevaren. Om in de Zwarte Zee te komen moesten ze namelijk door de Bosporus, een zeestraat waar niemand heelhuids doorheen kwam, als je de roeiers mocht geloven. Steeds wildere verhalen deden de ronde aan boord en daarom had Iason bevel gegeven af te meren aan de kust van Thracië. Op zijn tocht had hij veel mensen horen spreken over de wijsheid van de blinde koning Phineus.

'Goedemorgen majesteit,' zei Iason toen hij vlak voor de tuinbank stond.

Phineus schrok. 'Wie ... wie is daar?'

Iason noemde zijn naam en legde uit dat hij met een schip onderweg was van Griekenland naar Kolchis. Hij vertelde welke onheilspellende dingen hij had gehoord over de Bosporus, 'en nu wilde ik u om raad vragen,' besloot hij. 'Hoe komen wij, negenenveertig sterke mannen en ikzelf, hoe komen wij veilig en wel in de Zwarte Zee?'

Phineus had het eerste deel van Iasons verhaal lusteloos aangehoord, maar bij de laatste zin veerde hij op. Negenenveertig plus één ... Vijftig mannen die met een schip over het water waren gekomen. Dit was het! Dit moest het uur van zijn redding zijn!

'Ik zal je helpen,' zei hij, 'maar niet meteen. Als je vanavond met je hele bemanning bij mij komt eten, zal ik je vertellen hoe je ongedeerd in Kolchis komt. Ik verheug mij op jullie bezoek, want ik ben al jarenlang een veelgeplaagd man.'

Toen de Argonauten die avond de eetzaal van het paleis binnenkwamen, schrokken ze zich een ongeluk. Twee afgrijselijke schepsels klapwiekten rond en scheerden daarbij rakelings langs hen heen. Het half verlichte vertrek was vol gekrijs en geschreeuw en de stank die er hing was onverdraaglijk. Hun gastheer zat aan tafel, de handen beschermend over zijn bord.

Plotseling begreep Iason hoe het kwam dat Phineus zo afgemat en krachteloos was. 'Zonen van Boreas,' riep hij, 'aan het werk!'

De twee Argonauten die door Iason zo werden aangesproken wisten wat hun gezagvoerder bedoelde. Als zonen van Boreas, de Noordenwind, hadden ze al vroeg leren vliegen. Ze duwden hun makers opzij, namen een aanloopje en sprongen omhoog. Met machtige armslagen gingen ze achter de Harpijen aan.

De heksen wisten niet wat hun overkwam. Jarenlang waren ze hier de baas geweest. Jarenlang hadden ze ongestoord hun schrikbewind uitgeoefend en nu werden ze door twee mannen belaagd. Met hun grote vlerken sloegen ze wild om zich heen. Maar de zonen van Boreas konden niet alleen beter vliegen dan zij, ze waren nog sterker ook. Onder het gejuich van de toeschouwers werden de Harpijen eens en voor altijd verjaagd.

Koning Phineus kon van ontroering en dankbaarheid eerst geen woord uitbrengen. Pas toen alle Argonauten rond de tafel waren gezeten, begon hij te vertellen.

'Van alle gevaarlijke zeestraten op de hele wereld is de Bosporus wel de gevaarlijkste. Aan de ingang staan twee gigantische rotsen. De Symplegaden worden ze genoemd. Altijd drijven er flarden mist omheen, zodat je niet kunt zien hoe hoog ze zijn. Uit de verte lijkt het of je er makkelijk tussendoor kunt varen.

Maar vergis je niet! Elke keer als er een schip nadert, komen ze van hun plaats. Heel langzaam schuiven ze naar elkaar toe en als het vaartuig tussen hen in is, slaan ze op elkaar. Zo wordt elk schip in één klap verpletterd. Alle zeelieden die door de Bosporus wilden varen, hebben dat tot nu toe met de dood moeten bekopen. Maar jullie zal het beter vergaan. Luister. ...'

De volgende dag voer de Argo regelrecht naar de ingang van de Bosporus. In de mist doemden de rotsen al op, maar de Argonauten lieten zich niet kennen. Voorop, de beide benen stevig op het dek geplant, stond bootsman Nauplios. Hij had een vogel in zijn handen. Een duif was het, die ze op aanraden van Phineus hadden meegenomen. De ogen van de bootsman, en trouwens ook die van Iason en de anderen, waren strak op hun doel gericht.

Het schip sneed door de golven. De Symplegaden stonden als twee roerloze kolossen in zee. Hoewel... roerloos?

'Ze bewegen,' riep Nauplios. 'Kijk dan, kijk!'

Bijna onmerkbaar verlieten de stenen reuzen hun plaats. De Argo minderde vaart. De bootsman hief zijn armen omhoog, hij liet de duif los en met ingehouden adem zagen de mannen hoe het dier naar de gevaarlijke plek toe vloog. Nog vijf seconden, nog drie, nog één ... Met donderend geweld sloegen de rotsen tegen elkaar. De duif vloog onverstoorbaar verder. Het enige wat de Symplegaden hadden geraakt, was het puntje van zijn staart.

'Volle kracht vooruit!' schreeuwde Iason, want dit was volgens koning Phineus hun kans.

Terwijl de rotsen terugweken, roeiden de Argonauten uit alle macht op de doorgang af. Doodsbang keken ze naar de twee geweldige steenmassa's die alweer kwamen opzetten, maar op het moment dat de rotsen voor de tweede keer hun slag sloegen, had de Argo veilig water bereikt. Ze verloor net als de duif het puntje van haar achtersteven, maar dat was dan ook het enige.

Sindsdien is er niets of niemand meer door de Symplegaden verbrijzeld. Want de goden hadden beschikt dat ze voor altijd op hun plek moesten blijven als er één schip veilig de smalle doorgang was gepasseerd.

De aankomst in Kolchis

De Argonauten hadden van de wijze koning Phineus zo veel goede raad gekregen dat ze ook de rest van hun tocht veilig aflegden.

Varend over de Zwarte Zee zagen ze de Kaukasus steeds dichterbij komen. Aan de voet van dit gebergte lag Kolchis, het land waar het Gulden Vlies zich bevond. Tijdens de reis had Iason een aantal manieren bedacht om het in handen te krijgen, maar uiteindelijk besloot hij de koning van Kolchis er gewoon om te vragen. Hij zou hem zeggen dat de gevleugelde bok, van wie de gouden vacht afkomstig was, oorspronkelijk uit Iolkos was gekomen. Als de man een beetje voor rede vatbaar was, zou hij wel inzien dat het Vlies daar dus thuishoorde.

Toen de Argo was afgemeerd, ging Iason naar het paleis om daar in de ontvangstzaal voor een groot gezelschap zijn verhaal af te steken. Maar helaas, de koning van Kolchis was absoluut niet voor rede vatbaar. 'Iolkos?' schreeuwde hij. 'Het Gulden Vlies zou in Iolkos thuishoren? Wat een klinkklare onzin. Het Gulden Vlies hoort in Kolchis en nergens anders. Als jij en je

armzalige vrienden er ook maar één vinger naar uitsteken, hak ik jullie allemaal de handen af.'

Dat was duidelijke taal. Iason wilde al verontwaardigd de zaal uitlopen, toen een stem uit het gezelschap riep: 'Wacht!' Het was Medeia, de dochter van de koning. Sinds de vreemdeling over de drempel was gestapt, had ze haar ogen niet van hem kunnen afhouden. Dat kwam niet alleen doordat Iason er zo aardig uitzag, maar ook doordat de godin Hera in actie was gekomen.

Vanaf de Olympos had Hera de wederwaardigheden van Iason nauwlettend gevolgd. Ze was nog steeds dankbaar dat hij haar op zijn sterke rug over de rivier had gedragen. Toen ze zag dat haar held zijn reisdoel naderde was ze naar Aphrodite, de godin van de liefde, gegaan.

'Zie je daar de gezagvoerder van de Argo?' had ze gezegd. 'Die man is op weg naar Kolchis en daar staat hem nog heel wat ellende te wachten. Jouw zoon Eros kan toch mensen verliefd maken door een pijl op hen af te schieten?'

'Jazeker,' zei Aphrodite.

'Nou, kun je hem niet overhalen Medeia te treffen? Die vrouw beschikt over allerlei toverkunsten en als ze verliefd is op Iason zal ze hem vast wel helpen.'

Op verzoek van zijn moeder was Eros aan het werk gegaan.

Zo kwam het dat Medeia nu met haastige stappen op haar vader toeliep om iets in zijn oor te fluisteren. De koning luisterde eerst verstoord toe. Toen zei hij met een zucht: 'Goed dan kind, omdat jij het vraagt.' Hij wendde zich tot Iason. 'Je kunt het Gulden Vlies krijgen, maar... pas als je een klein karweitje voor mij hebt opgeknapt.' Er trok een valse glimlach om zijn mond, want het kleine karweitje was het gevaarlijkste werk dat hij in die korte tijd had kunnen bedenken.

De volgende dag werd Iason door zijn bemanning vergezeld naar een akker in de buurt van het paleis. Al van verre zagen de Argonauten dikke rookwolken boven het veld hangen. Daartussendoor schoten vuurstralen omhoog. Geschrokken keken ze hun aanvoerder aan. Ze wisten wat hem was opgedragen.

'Je ploegt een akker voor mij om met twee vuurspuwende stieren, had de koning gezegd. 'Hier heb je een zak met drakentanden. Die zaai je in de voren, en als je dat gedaan hebt is het Gulden Vlies van jou.'

Vuurspuwende stieren! Geen wonder dat de Argonauten zich zorgen maakten. Zeker nu ze, dichterbij gekomen, ook nog een afschuwelijk gestamp en gebrul hoorden. Ze zagen de bloeddorstige beesten, ze zagen aan de rand van het veld de inwoners van Kolchis die maar al te graag wilden zien hoe de vreemdeling het onderspit zou delven. Angstig bleven ze staan.

Ook Iason hield de pas in, maar op zijn gezicht lag geen vrees. Hij haalde een stenen kruikje uit zijn zak en hield het dapper omhoog. Hem kon niets gebeuren!

Medeia had beloofd hem te helpen als hij haar straks maar wilde meenemen naar huis en met haar zou trouwen. Ze had hem een toverzalf gegeven en als hij zich daarmee insmeerde, zouden de stieren hem niets kunnen doen.

Voor het oog van zijn mannen wreef Iason niet alleen zijn gezicht en zijn armen, maar ook zijn harnas, zijn schild en zijn speer met het geheimzinnige smeersel in. Zo betrad hij het veld.

De stieren stormden loeiend en briesend op hem af. Hun zware poten deden de grond schudden, maar Iason bleef staan waar hij stond. De rookwolken die hem omhulden, konden hem niet bedwelmen en de vlammen deerden hem niet. Schild en speer gooide hij op de grond. Met zijn rechterhand greep hij het ene beest bij de horens en met zijn linkerhand het andere. De dieren traptten en kronkelden, maar hun tegenstander hield hen gevangen in een ijzeren greep en ten slotte moesten ze hun verzet opgeven. Zo ploegde Iason de hele akker om. Het grootste deel van het werk zat erop.

Terwijl hij in alle voren drakentanden begon uit te strooien, haalden zijn makers opgelucht adem. Maar hun opluchting kwam te vroeg.

Uit de pas gezaaide tanden schoten mannen omhoog. Zwaargewapende krijgers waren het, die zich opstelden in rijen van tien. De Argonauten weken ontzet achteruit en zelfs de Kolchiërs werd de aanblik van dit leger te machtig. Ze vluchtten als hazen het veld af.

Maar Iason deed wat Medeia hem had gezegd. Hij sprong ijlings boven op een rots en smeed een steen op een van de krijgers neer. De man keek woedend naar zijn buurman in het gelid. 'Deed jij dat?' Voor de ander antwoord kon geven, had hij al een zwaardstoot te pakken. De overige soldaten mengden zich in de ruzie, zodat er binnen de kortste keren een enorme vechtpartij ontstond.

Iason keek over de rand van de rots op zijn gemak toe. Pas toen alle krijgers dood of gewond op de grond lagen, kwam hij naar beneden. Hij doorstak de gewonden met zijn zwaard en daarna beschouwde hij ook de rest van zijn taak als beëindigd. Het werd tijd om zijn beloning in ontvangst te gaan nemen!

De ontsnapping met het Gulden Vlies

De koning van Kolchis had inmiddels van zijn onderdanen gehoord dat Iason de vuurspuwende stieren had bedwongen. Toch maakte hij zich geen zorgen. De krijgers die uit de drakentanden omhoog waren geschoten, zouden de ongewenste bezoeker ongetwijfeld een kopje kleiner hebben gemaakt. Rustig zette de koning zich aan zijn avondmaaltijd.

Maar al tijdens het eerste gerecht zwaaide de deur van de eetzaal open. Daar stond Iason met in zijn kielzog een stel potige kerels. De koning wist niet hoe hij het had. 'Hoe, wat ...' stamelde hij.

'Veld omgeploegd, tanden gezaaid,' zei Iason. 'En nu het Gulden Vlies alstublieft.'

'Eh ja, kijk,' zei de koning, 'daarvoor is het nu wel een beetje laat. Over een half uur is het donker en het bos waar het Vlies hangt, is hier niet naast de deur. Komen jullie morgen maar terug, dan gaan we het halen.'

Vol goede moed gingen de Argonauten naar hun schip om daar de nacht door te brengen. Ze begonnen met het vieren van Iasons overwinning. Grote stukken schapenvlees werden rondgedeeld en van de voorraad wijn die op het eiland van koning Amykos was buitgemaakt, bleef geen druppel over. Laveloos viel de bemanning van de Argo in slaap.

Maar om een uur of twee schrok Nauplios, de bootsman, wakker van een luid geroep. 'Iason, Iason!' klonk het van het strand.

Nauplios stootte zijn buurman aan, die luid lag te ronken. 'Wakker worden, man! Er is iemand voor je.'

Iason tilde kreunend zijn hoofd op, en weer klonk het: 'Iason, Iason!'

'Het is een vrouw,' zei Nauplios stomverbaasd.

Iason knikte. Zo slaperig als hij was, beseftte hij dadelijk dat er in dit land maar één vrouw was die midden in de nacht naar hem op zoek zou gaan. Medeia! 'Ga haar maar halen,' zei hij met een geeuw.

Nauplios scharrelde tussen zijn snurkende makkers door en ging van boord. Even later kwam hij de loopplank weer op. Voor hem uit liep tot Iasons stomme verbazing een klein jongetje en achter hem een heftig gebarende Medeia. Ze kwam niet voor de gezelligheid, dat zag Iason wel, ze had vast een dringende boodschap.

'Iason,' riep ze, 'mijn vader is helemaal niet van plan om je het Gulden Vlies te geven. Hij is met het leger in aantocht om jullie te doden en dit schip in brand te steken. Vooruit, maak de anderen wakker. We moeten hier onmiddellijk weg.' Ze wees op het jongetje. 'Dit is mijn kleine broertje, die gaat mee.'

De Argonauten hoefden niet eens gewekt te worden. Medeia maakte zo veel kabaal dat de een na de ander allang slaapdronken overeind was gekomen. Op bevel van hun gezagvoerder grepen ze de riemen. De bootsman haalde de loopplank binnen en in de stilte van de nacht maakte de Argo zich los van de oever.

Iason stond op het dek. Somber keek hij naar de sterren, die grillig afstaken tegen de zwarte lucht. Hij had zo'n lange gevaarlijke reis gemaakt, en nu was het allemaal voor niets. 'Dat Vlies, dat Gulden Vlies,' mompelde hij, zijn tanden op elkaar geklemd van woede. Toen voelde hij een hand op zijn schouder, een arm vlijde zich om zijn hals.

'Ik weet waar het is,' fluisterde Medeia. 'Vaar maar vlak langs de kust, dan komt alles in orde.'

Drie kilometer verderop merkte de Argo net zo zachtjes af als ze was weggevaaren. De hele bemanning sloop het strand over, naar het achterliggende bos. Daar, boven in een grote eik, beschenen door het maanlicht, hing in al zijn pracht en praal het Gulden Vlies.

Maar toen het gezelschap de heilige plek naderde, deinsden de voorste Argonauten terug. Aan de voet van de eikenboom zagen ze iets glinsteren. Het waren de ogen van de draak die het Gulden Vlies moest bewaken. Het dier stak met een woest gebrul zijn kop omhoog en maaide met zijn klauwen wild in het rond.

In doodsangst maakten alle mannen rechtsomkeert. Maar Medeia, de tovenaress, wist ook nu weer raad. Ze ging vlak voor het monster staan en begon te zingen. Klaar en helder klonk haar lied, een slaaplied waar geen draak ter wereld tegen bestand was.

De Argonauten stonden stil en van een afstand zagen ze hoe de draak zijn klauwen liet hangen. Zijn kop zakte op zijn borst, zijn glinsterende ogen vielen toe en in plaats van een angstaanjagend gebrul was er nu alleen nog maar een zacht gesnurk te horen.

Alsof hijzelf ook was betoverd, liep Iason heel langzaam terug. Hij klauterde met behoedzame bewegingen over de slapende draak en klom vervolgens even behoedzaam in de eikenboom. Daar maakte hij het Gulden Vlies los. Pas toen hij omlaag was gegleden, de buit stevig onder zijn linkerarm, kreeg hij zijn gewone snelheid terug. Hij pakte Medeia bij de hand en zo renden ze samen voor de anderen uit, terug naar het schip.

Weer maakte de Argo zich los van de oever, maar deze keer heerste er geen stilte. Over het water kwam het geschreeuw en getier van het leger van Kolchis, dat hen met grote en kleine vaartuigen achtervolgde.

De roeiers spanden zich tot het uiterste in, maar de afstand tussen de Argo en haar achtervolgers werd steeds kleiner. Toen kwam Medeia met een laatste oplossing.

'Nauplios, neem mijn broertje,' zei ze vastberaden, 'hak hem aan mootjes en gooi hem overboord.'

Iason stond haar met open mond aan te kijken, maar de bootman doorzag het plan.

Even later zagen de mannen van Kolchis twee armen, twee benen, een hoofd en een romp in het water drijven en ze hadden hun koning nooit meer onder ogen durven komen als ze niet met veel moeite het hele prinsje uit zee hadden opgevist. Voor ze daarmee klaar waren, was de Argo uit het zicht verdwenen.

Zegevierend voer Iason terug naar zijn vaderland met aan boord het Gulden Vlies en zijn bruid Medeia.